

MWP akkoord 25-5-2026 1

Aan Minister van WenP

nota

Evaluatie arbeidsmarktkraptebeleid kinderopvang

Aanleiding

Sinds 2020 kampt de kinderopvangsector met een personeelstekort. Vanwege het maatschappelijke belang van toegankelijke kinderopvang werkt SZW samen met sectorpartijen aan de aanpak van het personeelstekort. Ipsos I&O en SEO Economisch Onderzoek hebben dit arbeidsmarktkraptebeleid geëvalueerd. Met deze nota informeren we u over de resultaten van deze evaluatie en het voorstel om de Tweede Kamer met een brief hierover te informeren.

Geadviseerd besluit

- We adviseren u de Tweede Kamer voorafgaand aan het Commissiedebat Kinderopvang van 13 mei 2026 te informeren over de resultaten van de evaluatie en het vervolg van het arbeidsmarktkraptebeleid.
- We adviseren u akkoord te gaan met de concept-Kamerbrief.
 - Indien u akkoord 2ent, kunt u bijgaande Kamerbrief ondertekenen.

Kernpunten

Beleidsmaatregelen

- Sinds 2020 heeft SZW in samenwerking met de sector een grote verscheidenheid aan maatregelen getroffen. In totaal is SZW bij 23 maatregelen direct betrokken. De evaluatie richt zich op de effecten van deze maatregelen. De maatregelen zijn op hoofdlijnen in te delen in vier categorieën: (1) arbeidsmarktcampagnes, (2) voorlichtingen en informatieverstrekking, (3) projecten en subsidieregelingen en (4) het aanpassen en flexibiliseren van kwaliteitseisen.
- Met de maatregelen worden vier beoogde effecten nagestreefd: (1) meer instroom, (2) minder uitstroom, (3) meer uren werken stimuleren en (4) meer efficiëntie in de bestaande bezetting.
- Onder het kopje 'toelichting' hebben we een tabel opgenomen met een beschrijving en status van de maatregelen. Indien gewenst kunnen we – op uw aangeven – u in meer detail over de maatregelen informeren.

Resultaten evaluatie

TER BESLISSING

Datum
8 april 2026

Onze referentie
2026- [redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Uiterlijk bij
17 april 2026

Bijlage(n)
2

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Evaluatie arbeidsmarktkraptebeleid kinderopvang

Pagina: 1

 Nummer: 1 Auteur: Aartsen, A.A. Onderwerp: Tekst plaatsen Datum: 25-5-2026 19:45:02
MWP akkoord 25-5-2026

 Nummer: 2 Auteur: Aartsen, A.A. Onderwerp: Free Hand Datum: Onbepaald

beschikbare formatie efficiënter in te zetten. Tot slot is de omvang van het personeelstekort gestabiliseerd rond de 7.000 medewerkers in 2025. Echter, het geprognosticeerde arbeidsmarkttekort van ongeveer 25.000 personen in 2031 geeft reden tot zorg.

- Uit de resultaten van de vragenlijst onder kinderopvangorganisaties blijkt dat zij positief zijn over de getroffen maatregelen en deze in algemene zin als effectief ervaren. Tegelijkertijd geven organisaties aan dat de maatregelen vooral tijdelijke verlichting opleveren. De organisaties zijn terughoudend in hun oordeel over het totaaleffect van de maatregelen op het structureel verlagen van de werkdruk, het tekort en het ziekteverzuim. Ook geven ze aan regeldruk te ervaren door aanpassingen van kwaliteitseisen, bijvoorbeeld door een nieuwe regels op de werkvloer te moeten uitleggen en implementeren.
- De onderzoekers concluderen dat er geen bewijs is gevonden dat het gehele pakket aan maatregelen substantiële invloed heeft gehad op de arbeidsmarktcrapte in de kinderopvang. Er kon (nog) geen causaal verband worden gevonden tussen de beleidsmaatregelen enerzijds en de ontwikkelingen van de instroom, uitstroom en gewerkte uren anderzijds.
- Hier zijn verschillende potentiële verklaringen voor. Dit kan deels worden verklaard door het beperkte budgettaire beslag van de maatregelen (totaal ongeveer € 3 miljoen in 2020-2024), waardoor grote effecten op de arbeidsmarkt op voorhand onwaarschijnlijk zijn. Ook is een deel van de maatregelen pas kortgeleden geïmplementeerd waardoor er op dit moment nog geen effecten gemeten kunnen worden. Tot slot is het lastig om het effect van beleidsmaatregelen te scheiden van mogelijke andere verklaringen.

Datum
8 april 2026

Onze referentie
2026- [REDACTED]

Vervolg evaluatie

- Het onderzoek wordt in 2026 en 2027 voortgezet in de vorm van een *ex durante evaluatie*. Dit is een dynamische evaluatiemethode waarbij we in nauwe samenwerking met onderzoekers, sectorpartijen en de praktijk mogelijkheden in kaart brengen om het huidige beleid te verbeteren en voorstellen voor nieuwe beleidsmaatregelen uitwerken. We zullen u informeren over de voortgang hiervan en voorstellen voor eventuele bijstelling van het beleid ter akkoord aan u voorleggen.
- De onderzoekers voeren in 2027 een nieuwe meting uit, waarbij de vragenlijst onder kinderopvangorganisaties wordt herhaald. Mogelijk ontstaat er dan een duidelijker beeld over de invloed van de (meer recent ingevoerde) beleidsmaatregelen op de arbeidsmarktcrapte.

Politiek

- De Tweede Kamer is door uw ambtsvoorgangers de afgelopen jaren op verschillende momenten uitgebreid geïnformeerd over de (voortgang van) de beleidsmaatregelen. De fracties van het CDA en GL-PvdA hebben schriftelijke vragen gesteld over het arbeidsmarktbeleid en de evaluatie (Schriftelijk Overleg 16 december 2025). Uw ambtsvoorganger heeft toegezegd het evaluatieonderzoek begin 2026 naar de Kamer te sturen.
- De planning is om de Kamerbrief uiterlijk 20 april te verzenden zodat deze kan worden geagendeerd voor het Commissiedebat Kinderopvang op 13 mei.
- Met deze brief kunt u ook de Motie Van Ark (CDA) uit het Tweeminutendebat kinderopvang van 31 maart afdoen, die vraagt om te zoeken naar creatieve oplossingen voor het personeelstekort. Hier geeft u via de ex-durante aanpak invulling aan.

Toelichting – lijst met geëvalueerde maatregelen

Datum
8 april 2026

Onze referentie
2026- [REDACTED]

1. Arbeidsmarkcampagnes		Status
Campagne 'Kinderopvang dankzij jou'	Arbeidsmarktcampagne lopend van 2020 tot en met 2023	Afgerond
Campagne 'Kleine Stappen, Grote Dromen'	Arbeidsmarktcampagne lopend van 2024 tot eind 2026	Bezig (t/m eind 2026)
2. Voorlichtingen en informatieverstrekking		
Webinars over zzp'ers en schijnzelfstandigheid	Verschillende webinars in maart 2024, o.a. in samenwerking met de Belastingdienst	Afgerond
Themadagen modern werkgeverschap	Themabijeenkomsten in het kader van modern werkgeverschap in 2023. Dit vond plaats binnen het PNIL-werkprogramma om de grote groep 'Personeel Niet In Loondienst' (PNIL) in de zorg terug te krijgen in vaste dienst. Het gaat hierbij om flexibele krachten zoals zzp'ers, uitzendkrachten en payrollmedewerkers.	Afgerond
Online sessies professioneel zeggenschap	PPINK heeft in 2024 subsidie gekregen voor online sessies en communicatiemateriaal over professioneel zeggenschap.	Afgerond
Informatieverstrekking combinatiebanen	Diverse informatiematerialen (visuals en een handreiking) uit 2023 van Kinderopvang Werkt! over het aanbieden van combinatiebanen, bijvoorbeeld tussen kinderopvang en onderwijs.	Afgerond, materiaal nog toegankelijk
Handreiking btw-afdracht bij uitleen personeel tussen KO en onderwijs	Zowel kinderopvangorganisaties als onderwijsinstellingen zijn vrijgesteld van btw-afdracht. Dit geldt echter niet als zij samenwerken. Hier is een handreiking voor uitgebracht.	Afgerond, materiaal nog toegankelijk
3. Project en subsidieregelingen		
Subsidieregeling groepshulpen	Loonkostensubsidie om kinderopvangorganisaties te helpen groepshulpen aan te nemen en verder te laten ontwikkelen. Er waren/zijn aanvraagrondes in 2024, 2025 en 2026.	Bezig (t/m eind 2026)
Ontwikkelpad Kinderopvang	Het Ontwikkelpad ondersteunt de stapsgewijze ontwikkeling van nieuwe en huidige medewerkers	Doorlopend

	in de kinderopvang. Het Ontwikkelpad Kinderopvang biedt kansen voor mensen die in kinderopvang (willen) werken. Het geeft een overzicht van functies, specialisaties en groeimogelijkheden. Per functie vind je passende opleidingen.	
Routekaart Kinderopvang	Kinderopvang Werkt! heeft in samenwerking met Stichting Het Potentieel Pakken in 2023 een routekaart ontwikkeld voor kinderopvangorganisaties om contractuitbreiding met huidige werknemers te bespreken.	Afgerond, materiaal nog toegankelijk
Kaartspel 'Open Kaart'	De startup Brugwerk heeft in 2023 een interventie ontwikkeld om het werkplezier van de medewerkers te verhogen. Open Kaart is een spel met vraagkaarten die de nadruk leggen op de positieve aspecten van het werken in de kinderopvang.	Afgerond, materiaal nog toegankelijk
4. Aanpassen en flexibiliseren van kwaliteitseisen		
Verruiming inzet beroepskrachten in opleiding (BIO's)	De mogelijkheid dat maximaal 50% van de formatie op een kindercentrum beroepskracht in opleiding is in plaats van 33%.	Doorlopend
BIO's inzetten als vast gezicht (VGC)	BIO kan worden ingezet als vaste beroepskracht (ook wel vast gezicht), om organisaties meer flexibiliteit in de roosterplanning te geven. Dit kan sinds 1 juli 2024.	Doorlopend
Afwijkingsmogelijkheid vaste gezichten criterium (VGC)	Houders mogen tijdelijk een andere beroepskracht inzetten dan een vaste beroepskracht (vast gezicht)	Doorlopend
Andersgekwalficeerden formatief inzetten in de BSO	Andersgekwalficeerden mogen voor maximaal 33% van de formatie op een BSO ingezet worden. Dit zijn bijvoorbeeld mensen met een achtergrond in muziek, sport of kunst.	Doorlopend
Flexibelere invulling van de 3-uursregeling van de BKR	Vanaf 1 juli 2023 is de 3-uursregeling flexibeler gemaakt: houders hoeven niet meer de exacte tijdstippen vast te leggen waarop ze maximaal 3 uur per dag afwijken van de BKR, zolang	Doorlopend

Datum
8 april 2026

Onze referentie
2026- [REDACTED]

	ze dit opnemen in het pedagogisch beleidsplan.	
BKR in de BSO op kindcentrumniveau in plaats van groepsniveau	Het aantal beroepskrachten wordt afgestemd op het totaal aantal kinderen op het gehele kindcentrum. Deze wijziging biedt meer flexibiliteit in de personeelsinzet en het indelen van kinderen. Wel geldt er een maximale groeps grootte van 30 kinderen.	Doorlopend
Vereenvoudigen van kindcentrum-overstijgend opvangen	Op schoolvrije dagen hoeft de opvang (BSO) op een andere locatie niet meer in de overeenkomst te worden opgenomen tussen houder en ouder, wat administratieve lasten vermindert.	Doorlopend
Uitstellen van de taaleisen en baby-scholing van 2023 naar 2025	Uitstel van invoering van taaleisen van 2023 naar 2025. Voor de taaleisen, zie hieronder.	Doorlopend
Versoepeling taaleis	Lagere taaleis voor de BSO (2F in plaats van 3F). Versoepelingen voor het voldoen aan de taaleis voor oudere medewerkers en medewerkers die langere tijd afwezig waren in 2024. Taaleis Nederlands niet meer verplicht voor beroepskrachten die enkel een andere taal spreken en hun taalniveau in de eigen taal kunnen aantonen	Doorlopend

Datum
8 april 2026

Onze referentie
2026- [REDACTED]

Bijlagen

Nr.	Naam	Actie
1	Kamerbrief	Verzenden aan TK
2	Rapport evaluatie arbeidsmarktcraptebeleid kinderopvang	Verzenden aan TK
3	<u>Rapport wachttijdenonderzoek kinderopvang</u>	<u>Verzenden aan TK</u>